

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 16.7.2009
KOM(2009) 368 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Przypadkowe połowy walenii w rybołówstwie: sprawozdanie z wdrażania określonych przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 812/2004 oraz z oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2187/2005

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Przypadkowe połowy waleni w rybołówstwie: sprawozdanie z wdrażania określonych przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 812/2004 oraz z oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2187/2005

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

1.1. Rozporządzenie Rady (WE) nr 812/2004

Rozporządzenie Rady (WE) nr 812/2004¹ ustanawia środki zmierzające do ograniczenia przypadkowych połowów waleni dokonywanych przez statki rybackie. W rozporządzeniu określono łowiska i rodzaje połowów, w przypadku których stosowanie akustycznych urządzeń odstrasżających (zwanymi również sonarami) jest obowiązkowe, warunki techniczne i warunki użytkowania takich urządzeń, a także łowiska i rodzaje połowów objętych programami obecności obserwatorów na pokładzie. Państwa członkowskie mają obowiązek wprowadzenia akustycznych urządzeń odstrasżających do użytku, monitorowania ich skuteczności oraz realizacji programów monitorowania zgodnie z wytycznymi na mocy omawianego rozporządzenia.

1.1.1. Obowiązki sprawozdawcze

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 812/2004 państwa członkowskie muszą przedkładać Komisji pełne roczne sprawozdanie dotyczące realizacji określonych przepisów rozporządzenia i obejmujące „oszacowania całkowitych przypadkowych odłowów waleni na każdym z odnośnych łowisk”.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia Komisja, po przedłożeniu przez państwa członkowskie drugiego sprawozdania rocznego, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące działania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie to powinno opierać się na ocenie sprawozdań państw członkowskich dokonanej przez Międzynarodową Radę Badań Morza (ICES) oraz Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF).

1.2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 2187/2005

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2187/2005² zawiera środki techniczne zmierzające do zachowania zasobów połowowych w Morzu Bałtyckim.

---

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 812/2004 przyjęte w kwietniu 2004 r. ustanawia środki dotyczące przypadkowych połowów waleni na łowiskach i zmienia rozporządzenie (WE) nr 88/98.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 2187/2005 z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zachowania zasobów połowowych w wodach Morza Bałtyckiego, cieśnin Bełt i Sund poprzez zastosowanie środków technicznych oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1434/98 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 88/98.

1.2.1. Obowiązki sprawozdawcze

Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (WE) nr 2187/2005 „w terminie do dnia 1 stycznia 2008 r. Komisja zapewni przeprowadzenie naukowej oceny skutków używania w szczególności sieci skrzelowych, trójściennych i oplatających dla waleni i przedstawi jej wyniki Parlamentowi Europejskiemu i Radzie”.

1.3. Scalenie obu sprawozdań

Informacje konieczne dla sporządzenia oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie na mocy rozporządzenia (WE) nr 2187/2005 mają bardzo podobny charakter do informacji dotyczących przypadkowych połowów uzyskiwanych dzięki programom obecności obserwatorów na pokładzie i zbieranych przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 812/2004. W szczególności sprawozdanie Komisji na mocy art. 7 rozporządzenia (WE) nr 812/2004 należy oprzeć na sprawozdaniach państw członkowskich, które powinny zawierać między innymi oszacowania całkowitych przypadkowych połowów waleni w przypadku każdego z odnośnych łowisk i rodzaju połowów. Ponadto sprawozdania państw członkowskich powinny zawierać ocenę wniosków ze sprawozdań obserwatorów i wszelkie inne odpowiednie informacje, w tym dotyczące wszelkich badań naukowych prowadzonych w państwach członkowskich w celu ograniczenia przypadkowych połowów waleni w rybołówstwie. W związku z powyższym obydwie sprawozdania obejmowałyby częściowo identyczne informacje dotyczące przypadkowych połowów waleni przez narzędzia połowowe. Z tego względu Komisja postanowiła połączyć omawiane dwa sprawozdania do Rady Europejskiej i Parlamentu Europejskiego.

W wyniku wstępnej oceny sprawozdań państw członkowskich dokonanej przez Komisję, jak również w celu lepszego stosowania rozporządzenia, Komisja zaproponowała warsztaty na temat przypadkowych połowów waleni, zorganizowane w dniach 24-25 marca 2009 r. w Brukseli. Ustalono, że wnioski z warsztatów należy włączyć do zbiorczego sprawozdania, aby było ono jak najbardziej kompletne dzięki uwzględnieniu wszystkich dostępnych informacji. Z tego względu i z powodu opóźnień w nadsyłaniu sprawozdań niektórych państw członkowskich przedstawienie wymaganego sprawozdania zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2187/2005 we właściwym terminie nie było możliwe.

2. TREŚĆ I METODYKA NINIEJSZEGO SPRAWOZDANIA

Komisja otrzymała sprawozdania krajowe za lata 2004-2005 oraz 2006 przedłożone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 812/2004. Zwrócono się do Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES) oraz Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) o przeprowadzenie analizy sprawozdań krajowych pod kątem ich treści naukowej i wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 812/2004. Wnioski tych organów przedstawiono w niniejszym sprawozdaniu.

ICES poproszono ponadto o dokonanie oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim. Niniejsze sprawozdanie zawiera wyniki powyższej oceny, jak również inne dostępne dane dotyczące przypadkowych połowów waleni w Morzu Bałtyckim.

W ramach oceny wdrażania rozporządzenia (WE) nr 812/2004 Komisja zorganizowała warsztaty w Brukseli w dniach 24-25 marca 2009 r. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono najważniejsze wyniki warsztatów i proponowane rozwiązania.

3. ANALIZA SPRAWOZDAŃ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCYCH ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 812/2004

Podczas przeglądu krajowych sprawozdań rocznych, przeprowadzonego przez ICES³ i STECF⁴ stwierdzono „znaczne zróżnicowanie pod względem formy i treści. Odnotowano niewiele przykładów współpracy między państwami członkowskimi, a większość zgłoszonych prac jest wynikiem niezależnych działań krajowych.” W odniesieniu do informacji dotyczących przypadkowych połowów „w przypadku wód europejskich dostępnych jest niewiele aktualnych oszacowań całkowitego przyłowu niewielkich waleni w poszczególnych łowiskach i rodzajach połowów”³.

Komisja stwierdza więc, że otrzymane roczne sprawozdania krajowe rzadko umożliwiają uzyskanie jasnego obrazu działań prowadzonych przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 812/2004. Tylko kilka państw członkowskich zdołało nadać priorytetowe znaczenie ograniczeniu przypadkowych połowów waleni. Francja i Zjednoczone Królestwo są jedynymi państwami członkowskimi, które przedstawiły informacje dotyczące szacunkowych wielkości całkowitych przypadkowych połowów rocznie.

Zdaniem Komisji nie ulega wątpliwości, że większość państw członkowskich doświadcza trudności we wdrażaniu rozporządzenia (WE) nr 812/2004, a zwłaszcza poniższych wymogów.

3.1. Obowiązek stosowania akustycznych urządzeń odstraszących. Warunki techniczne i warunki użytkowania

Te państwa członkowskie, które zgłosiły stosowanie akustycznych urządzeń odstraszących (zwanymi również sonarami), stwierdzają, że urządzenia te są bardzo drogie i że nie zawsze okazują się skuteczne – wprawdzie odstraszą one niektóre gatunki waleni, ale jednocześnie ich sygnał może przyciągać inne zwierzęta. Zgodnie ze sprawozdaniem obsługa tych urządzeń sprawia problemy i stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa rybaków. Jednak kilka państw członkowskich prowadzi projekty badawcze zmierzające do opracowania skuteczniejszych akustycznych urządzeń odstraszących.

Komisja zdaje sobie sprawę z problemów związanych ze stosowaniem sonarów i docenia starania podejmowane w związku z badaniami naukowymi nad sonarami przez niektóre państwa członkowskie, w tym przez państwa, w których stosowanie tych urządzeń nie jest obowiązkowe. Badania nad skutecznością tych urządzeń i innych środków zaradczych są prowadzone na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Należy nadać priorytetowe znaczenie badaniom naukowym i upowszechnianiu najlepszych praktyk między poszczególnymi państwami członkowskimi.

---

³ Opinia ICES z 2008 r. 1.5.1.2 Status of small cetaceans and by-catch in European waters (1.5.1.2 Stan niewielkich waleni i ich przyłów w wodach europejskich) (dokument dostępny w internecie).

⁴ SPRAWOZDANIE Z 28. POSIEDZENIA PLENARNEGO KOMITETU NAUKOWO-TECHNICZNEGO I EKONOMICZNEGO DS. RYBOŁÓWSTWA (PLEN-08-02) (dokument dostępny na żądanie).

Ze względu na niepełną i niejednoznaczną sprawozdawczość państw członkowskich w zakresie sonarów i niewystarczające dostępne informacje Komisja nie może na podstawie sprawozdań państw członkowskich wyciągnąć jednoznacznych wniosków co do skuteczności stosowania sonarów w ograniczaniu przypadkowych połowów waleni.

3.2. Obowiązek opracowania i wdrożenia programów obecności obserwatorów na pokładzie oraz obowiązek monitorowania przypadkowych połowów waleni

Przepis dotyczący ustanawiania programów obecności obserwatorów na pokładzie jest stosowany w niewielkim zakresie. Niektóre państwa członkowskie twierdzą, że nie posiadają wystarczających zasobów (finansowych lub ludzkich), aby wdrożyć takie programy, lub też że nie mogą uwzględnić w przyjętych programach wszystkich obszarów i informacji, a sprawozdania obserwatorów są często niekompletne. Sześć z dwudziestu dwóch państw członkowskich zgłosiło, że ich działalność połowowa nie wchodzi w zakres rozporządzenia. Niektóre państwa członkowskie przedstawiły informacje oparte na analizach naukowych opracowanych na szczeblu krajowym lub w ramach międzynarodowej współpracy partnerskiej. Inne państwa członkowskie uzyskują informacje od krajowych władz portowych lub od rybaków. Tylko kilka państw członkowskich zgłosiło przypadkowe połowy waleni, zatem Komisja wnioskuje, że niewielka liczba informacji uniemożliwia uzyskanie jasnego obrazu interakcji między połowami i populacjami waleni. W związku z tym Komisja nie może przeprowadzić kompleksowej i obiektywnej analizy przypadkowych połowów waleni w wodach UE.

3.3. Analiza

Sprawozdawczość dotycząca środków wdrożonych na mocy rozporządzenia (WE) nr 812/2004 wskazuje, że tylko kilka państw członkowskich podejmuje wystarczające działania na rzecz egzekwowania przepisów rozporządzenia. Wdrożenie rozporządzenia niewątpliwie wymaga ogromnego zaangażowania i starań ze strony państw członkowskich, a większość z nich nie może zapewnić zgodności z przepisami z powodu przedstawionych wyżej czynników. Komisja wnioskuje, że ograniczanie konfliktu interesów między ochroną waleni a rybołówstwem jest nadal na wczesnym etapie.

Rozbieżność wyników można tłumaczyć faktem, że państwa członkowskie musiały stosować omawiane rozporządzenie w różnych okresach w odniesieniu do różnych obszarów. Ponadto z powodu problemów ściśle związanych ze stosowaniem sonarów niektóre państwa członkowskie opóźniły stosowanie rozporządzenia i w zamian koordynowały rozmaite krajowe i międzynarodowe projekty badawcze zmierzające do ulepszenia urządzeń i technik ograniczających połowy waleni lub uczestniczyły w takich projektach.

Komisja współfinansuje szereg projektów za pośrednictwem programu LIFE – unijnego instrumentu finansowego wspierającego projekty w zakresie środowiska i ochrony przyrody, a niektóre z projektów wnoszą wkład do wprowadzania programu Natura 2000 w środowisku morskim. W ramach tych projektów LIFE często pojawia się kwestia metod unikania, ograniczania lub innego rodzaju zmniejszania przypadkowych połowów ssaków morskich.

O ile rozporządzenie (WE) nr 812/2004 określa rodzaje połowów, na które państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę w odniesieniu do ich związku z przypadkowym chwytaniem i zabijaniem waleni, należy również podkreślić, że nie tylko to rozporządzenie zawiera środki na rzecz ograniczania oddziaływania połowów na gatunki waleni. Na państwach członkowskich spoczywa bowiem obowiązek na mocy art. 12

dyrektywy Rady 92/43/EWG (tzw. dyrektywy siedliskowej), aby podejmować środki w zakresie badań naukowych lub ochrony przyrody w celu zagwarantowania, że przypadkowe połowy waleni nie wywrą znacznego szkodliwego wpływu na te gatunki. Na mocy dyrektywy siedliskowej wszystkie gatunki waleni korzystają z systemu ścisłej ochrony w ich naturalnym środowisku. Państwa członkowskie nadzorują stan zachowania waleni, a także ustanawiają system monitorowania ich przypadkowych połowów i zabijania. Ponadto zgodnie z art. 6 państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary. Szereg takiego rodzaju obszarów wyznaczono dla morświnów (*Phocoena phocoena*) oraz delfinów butlonosych (*Tursiops truncatus*).

4. OCENA NAUKOWA WPLYWU STOSOWANIA SIECI SKRZELOWYCH, SIECI TRÓJSCIENNYCH I SIECI OPLATAJĄCYCH NA WALENIE W MORZU BAŁTYCKIM

Waleniem, który zazwyczaj występuje w Morzu Bałtyckim, jest morświn (*Phocoena phocoena*). Szacowana liczebność populacji wynosi niecałe 1000 osobników⁵. Zgodnie ze sprawozdaniami państw członkowskich za lata 2005 i 2006 w ramach obserwowanych połowów na Morzu Bałtyckim nie dokonano przypadkowego połowu żadnych waleni. W kwietniu 2008 r. ICES powiadomił Komisję, że dane przedłożone przez państwa członkowskie są niewystarczające do dokonania oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim.

Można też zauważyć brak innych informacji dotyczących przypadkowych połowów waleni przez narzędzia połowowe na Morzu Bałtyckim. Dostępne źródła podają głównie informacje o wyrzuconych na brzeg zwierzętach, na których widnieją ślady wskazujące na to, że zwierzęta te zginęły w sieciach. W niedawnym opracowaniu niemieckim odnotowano ponad 150 wyrzuconych na brzeg morświnów w 2007 r. wzdłuż niemieckiego wybrzeża Bałtyku. W stosunku do 47 % tych przypadków uznano lub przypuszcza się, że są wynikiem przypadkowych połowów tego gatunku⁶. Jednak aby dokonać pełnej oceny skutków, jakie stosowanie sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających powoduje dla przypadkowych połowów bałtyckich waleni, dane dotyczące zwierząt wyrzucanych na brzeg nie wystarczają, ponieważ nie obejmują one informacji na temat miejsca i rodzaju narzędzi połowowych, w które złapały się zwierzęta. W związku z tym na obecnym etapie nie można wyciągnąć dokładnych wniosków dotyczących wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim.

4.1. Analiza

Obecna populacja morświnów w Bałtyku jest niepokojąco mała i liczy mniej niż 1000 osobników⁵. Dane historyczne dotyczące populacji oraz poziomów przyłowu wskazują, że gatunek ten jeszcze nie tak dawno temu występował liczniej i sięgał dalej na północ Bałtyku^{7,8}. Poza ryzykiem mniejszej różnorodności genetycznej, która ogranicza możliwość

---

⁵ ASCOBAN, Recovery plan for Baltic Harbour Porpoises. Projekt z dnia 8 kwietnia 2009 r.

⁶ ICES WKFMMMPA Report 2008 ICES CM 2008/MHC:11 Report of the Workshop on Fisheries Management in Marine protected areas.

⁷ Koschinski, S (2002) Current knowledge on harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) in the Baltic Sea. Ophelia.

⁸ Lindroth, A (1962) Baltic salmon fluctuations 2: porpoise and salmon. Reports of the institute of the Swedish Freshwater Research Drottningholm.

dostosowania się populacji do zmian środowiska, uszczuplone populacje są także bardziej wrażliwe na przypadkowe połowy niż zdrowe populacje.

Brak danych dotyczących przypadkowych połowów morświnów w Morzu Bałtyckim wynika prawdopodobnie z następujących przyczyn:

- (1) małej populacji morświnów w Bałtyku;
- (2) niezgłaszania przez rybaków przypadków złowienia waleni. Doniesienia o wyrzuconych na brzeg Bałtyku waleniach noszących ślady sieci wskazują na wyrzucanie do morza przyłowionych morświnów^{9,10}.

Wnioski najnowszego planu odbudowy bałtyckiej populacji morświnów sporządzonego w ramach ASCOBAN⁵ (Porozumienie o ochronie małych waleni w Bałtyku i Morzu Północnym) potwierdzają powyższe przypuszczenia: „Z powodu niezwykle niskiej liczebności morświnów zwierzęta te są rzadko widywane lub poławiane przez rybaków (...), a (rybacy) niechętnie przyjmują twierdzenia naukowców i ekologów, że przyłów morświnów stanowi poważne zagrożenie dla populacji tego gatunku. W związku z tym bez wprowadzenia ograniczeń przyłowów morświny nadal będą rzadkie (co utrudni uzyskiwanie lepszych szacunków liczebności), przyłów nadal będzie niewielki (co utrudni ilościowe określenie połowów tego gatunku) a rybacy nadal będą z niedowierzaniem traktować twierdzenie, że przyłów stanowi problem z punktu widzenia ochrony morświnów”. Z tego względu stwierdzenie, że brak sprawozdawczości na temat przyłowów oznacza brak problemu przyłowów, byłoby dosyć ryzykowne.

5. WARSZTATY NA TEMAT WDROŻENIA ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 812/2004

Komisja zdaje sobie sprawę z problemów związanych z wdrażaniem rozporządzenia (WE) nr 812/2004 i zamierza poprawić tę sytuację. Z tego powodu zorganizowała warsztaty poświęcone tej kwestii, które odbyły się w Brukseli w dniach 24-25 marca 2009 r. Celem warsztatów było zebranie informacji i stworzenie podstaw dla analizy sytuacji i określenia działań następczych dla rozporządzenia (WE) nr 812/2004. Program warsztatów obejmował następujące zagadnienia:

- prezentację Komisji na temat oceny czterech lat wdrażania rozporządzenia (WE) nr 812/2004;
- stan populacji waleni w wodach UE;
- przegląd wdrożenia rozporządzenia w różnych regionach morskich UE;
- najnowsze osiągnięcia naukowo-techniczne w zakresie akustycznych urządzeń odstrasżających i innych środków zaradczych.

---

⁹ Siebert U. et al (2006) A decade of harbour porpoise occurrence in German waters – analyses of aerial surveys, incidental sightings and strandings. *Journal of Sea research*.

¹⁰ Swedish Federal Agency for Nature conservation and the Swedish board of Fisheries (2008) Action plan for the conservation of harbour porpoise 2008-2013.

W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele administracji krajowych, regionalnych komitetów doradczych i Komitetu Doradczego ds. Rybołówstwa i Akwakultury, środowiska naukowego i dwóch służb Komisji zajmujących się przedmiotową problematyką.

Najważniejsze wyniki warsztatów:

- istnieje konieczność poszerzenia wiedzy na temat liczebności i rozmieszczenia walenii we wszystkich wodach UE. Warsztaty pokazały, że występowanie walenii jest zmienne.
- Uczestnicy zgodzili się, że sonary stanowią skuteczną metodę odstraszenia morświnów. Niezbędne są jednak dalsze prace w celu ulepszenia aspektów technicznych i praktycznych, nie powodujących zagrożenia dla bezpieczeństwa rybaków. Należy zapewnić w nich udział rybaków począwszy od testów próbnych, a skończywszy na praktycznym stosowaniu urządzeń. Prowadzone są także badania nad innymi urządzeniami i technikami odstraszącymi. Jeżeli okażą się one skuteczne, należy rozważyć alternatywne rozwiązania dla sonarów.
- Należy rozważyć stosowanie urządzeń odstraszących i programów obecności obserwatorów w przypadku statków o długości mniejszej niż 12 m i 15 m.
- Niektóre państwa członkowskie wprowadziły programy monitorowania na statkach zgodnie z wymogami rozporządzenia (WE) nr 812/2004. Wyniki świadczą o ambitnym poziomie dokładności danych wymaganym na mocy rozporządzenia, który czasami trudno osiągnąć w przypadku gatunków rzadko przyławianych.
- Programy monitorowania powinny być skuteczniejsze poprzez monitorowanie obejmujące większą liczbę przepisów oraz poprzez agregowanie krajowych zbiorów danych. W ramach monitorowania należy również uwzględnić obszary, w których stosowanie sonarów jest obowiązkowe.
- Należy zacieśnić współpracę z sektorem połowowym w celu zwiększenia zasobu wiedzy na temat stosowania środków zaradczych ograniczających przypadkowe połowy walenii lub innych zwierząt niebędących celem połowów.

6. WNIOSKI I ROZWIĄZANIA

Wnioski wyciągnięto na podstawie analizy sprawozdań krajowych, wyników warsztatów dotyczących wdrażania rozporządzenia (WE) nr 812/2004 (zob. pkt 5) oraz oceny naukowej wpływu stosowania sieci skrzelowych, sieci trójściennych i sieci oplatających na walenie w Morzu Bałtyckim. Wprawdzie większość państw członkowskich zgłosiła niskie przypadkowe połowy lub ich brak w wodach UE, ale dowody naukowe pochodzące z programów monitorowania na statkach lub z badań *post-mortem* zwierząt wyrzuconych na brzeg nadal świadczą o konflikcie między ochroną walenii a połowami. Informacje na temat populacji walenii są fragmentaryczne, a stan populacji jest nadal niejasny.

Komisja docenia znaczące starania niektórych państw członkowskich na rzecz prawidłowego wdrożenia rozporządzenia (WE) 812/2004, ale jednocześnie stwierdza, że inne państwa członkowskie mają w tym zakresie zaległości. Aczkolwiek Komisja przyznaje, że mogą istnieć pewne powody, dla których rozporządzenie zostanie w przyszłości zmienione, jak

dotąd nie osiągnięto pełnego wdrożenia we wszystkich państwach członkowskich i w związku z tym nie można ocenić wpływu obowiązujących środków na ograniczenie przypadkowych połowów waleni. Przykłady najlepszych praktyk przedstawione podczas warsztatów pokazują, że osiągnięcie dobrych wyników w obecnych warunkach jest możliwe. Rozporządzenie przewiduje elastyczność, którą należy w pełni wykorzystać.

Biorąc pod uwagę konieczność zmniejszenia wpływu połowów na określone populacje waleni w wodach UE, Komisja wzywa państwa członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych środków na rzecz lepszego wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 812/2004. Komisja pragnie również podkreślić, że na mocy dyrektywy siedliskowej na państwach członkowskich spoczywają obowiązki w zakresie monitorowania przypadkowych połowów i zabijania wszystkich wielorybów i waleni oraz obowiązek zagwarantowania, że przypadkowe połowy lub zabijanie nie ma znaczącego wpływu na populacje tych zwierząt. W związku z tym państwa członkowskie są zobowiązane do podjęcia odpowiednich środków na rzecz ochrony populacji waleni w przypadku innych działań połowowych i innych obszarów, w których przypadkowe połowy stanowią problem i które nie są objęte rozporządzeniem (WE) nr 812/2004.

W następstwie warsztatów Komisja rozważy jednak poniższe główne kwestie:

- pełne wykorzystanie elastyczności przewidzianej w rozporządzeniu (WE) nr 812/2004 jako odpowiedzi na problemy związane z programami monitorowania, narzędziami połowowymi i obszarami połowów;
- objęcie Morza Czarnego rozporządzeniem (WE) nr 812/2004;
- zachęcenie państw członkowskich do rozszerzenia aktualnych programów monitorowania o obserwacje przypadkowych połowów waleni – za przykładem niektórych państw członkowskich;
- zainicjowanie dyskusji z sektorem na temat środków zaradczych w ramach regionalnych komitetów doradczych;
- określenie wymiernych celów dla maksymalnych dopuszczalnych poziomów przypadkowych połowów w odniesieniu do różnych populacji waleni.

W celu harmonizacji informacji zgłaszanych przez państwa członkowskie Komisja dokona również przeglądu formatu sprawozdań przekazywanych przez ICES¹¹ i weryfikowanych przez STECF¹² oraz udostępni go państwom członkowskim. Począwszy od przyszłego roku Komisja oczekuje od wszystkich odnośnych państw członkowskich pełnych sprawozdań krajowych zawierających wszystkie informacje wymagane rozporządzeniem, jak również wszelkie inne odpowiednie informacje zgodnie z wymogiem art. 6. ust. 2.

Ponadto Wspólnota powinna zająć się krytycznym stanem populacji morświnów bałtyckich i rozważyć dalsze działania w tej dziedzinie. Zgodnie z najnowszą opinią ICES dotyczącą waleni „najlepsze działania ochronne prawdopodobnie zapewni uczestnictwo zainteresowanych stron”³. Komisja zgadza się z takim podejściem i pragnie zachęcić państwa

---

¹¹ Wniosek ICES udostępniono na stronie internetowej ICES.

¹² Pkt 3.6.6. 28. posiedzenia plenarnego Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (PLEN-08-02)

członkowskie i organizacje zainteresowanych stron do zbadania metod ograniczenia przypadkowych połowów morświnów w Bałtyku. Aby rozszerzyć aktualny zasób wiedzy, Komisja ogłosiła niedawno zaproszenie do składania wniosków w celu przeprowadzenia badania nad „zbieraniem danych dotyczących przyłowy waleni w Bałtyku oraz cieśninach Kattegat, Mały Belt, Wielki Belt i Sund”.